
MALA ESTRELLA

1 Full

2

MALA ESTRELLA

4 N Full
2

J'envers aquelles dotarades,
tot seguint uns oculls, de del fons de remotes diades,
es migraven per camps futurs

CARNER

obra en tres actes

PERSONATGES

ACTE PRIMER

VELLA 1
VELLA 2
VELLA 3
PINTOR 1
PINTOR 2
operaris i carnalies

ACTE SEGON

DONA
HOME
NIDIA
ROLAND
GRUM

~~PENYA ESPORTIVA~~

ACTE TERCER

MULLER
MARIT

Full

PRIMER ACTE

Cortina grisa. Al mig de l'escenari dos ^{operaris} ~~fasters~~ desmuntant
un armari mirall. Durant aquesta escena travessen a segon terme
~~motors de corda~~ ^{canàlics} carregats amb ~~mobles desmuntats~~, com llits,
^{taules} armaris, sofàs, cadires etc. Tots ~~els~~ ^{aquests} mobles, ~~són~~ ^{alguns desmuntats, són antics} antiquats
i donen l'impressió d'ésser de gran consistència. El diàleg
de les tres velles té lloc a primer terme, i mentre parlen
no donen senyals de notar l'activitat desplegada pels treballadors
dalt de l'escenari.

VELLA 1

Si, si, si.

VELLA 2

No és forçat, no és forçat

VELLA 1

I el felix, el felix acabament.

VELLA 2

Per al qui és més necessitat d'esperança és una
gran mesura de pau.

VELLA 1

Si, si, si.

VELLA 2

(Jaspira). Ah!

VELLA 3

L'ànima nostra és immensament superior a la dels éssers restants.
Perquè podem concebre idees d'éssers "espirituals" com deus, els àngels,
la justícia...

VELLA 1

I la bondat moral.

VELLA 2

I un acte de valentia heroica

VELLA 1

I el sacrifici per la pàtria

VELLA 3

La ^{virtut} ~~virtut~~, doncs, com l'ànima és espiritual...

VELLA 2

Un gos es incapaç de competir amb els ocells.

VELLA 7

I, en canvi, els homes han inventat l'aeroplà.

VELLA 3

Sí, està ben fresa la cavalleria...

VELLA 1

El mateix anava a contestar-te la meua veu.

VELLA 2

El dia s'allarga força, oi?

VELLA 3

És que la perfecció, noies, ja ve d'antic, ja ve d'antic.

VELLA 1

Jo sóc la mestressa del meu amagatall. I tu del teu.

VELLA 3

En un principi els antics ho adoraven tot: el sol, la lluna i les estrelles. El sol es confonia amb tots els deus. I els temples eren grandiosos.

VELLA 1

Sí, sí.

VELLA 3

Adoraven aperits bons i dolents. I atribuïen un gran poder a les estrelles, ^{sabes?} ~~saps?~~

VELLA 2

Sí?

VELLA 3

I així buscant, buscant en el cel els secrets del futur, van trobar l'astronomia aquesta.

VELLA 1

Obertament ho afirmes.

VELLA 3

Fins i tot adoraven els rius i les pedres...

VELLA 2

Com hi ha més!

VELLA 1

El nostre deu per excel·lència és Nostre Senyor.

VELLA 2

(Respectuosament) Mira, Marieta, que adorar els rius i les pedres...

VELLA 3

Sí; i altres deus van venir després. Els penlors els han anat representant constantment.

VELLA 1

Sembla que en parles en termes dogmàtics

VELLA 3

Jo? No, no.

VELLA 2 Es que deu disputa corregint les nostres equivocacions
VELLA 3 Que tot sigui per a major glorià de deu!

VELLA 1 ¿ Mahoma?

VELLA 2 Ai, nois! Per a Mahoma el destí nostre està escrit en el
llibre diví: i tots hem de resignar-nos i abandonar-nos a la
voluntat de deu. En els temples no hi ha quadres i figures
VELLA 1 No?

VELLA 2 No. Tenen un llibre sagrat, que ara no recordo com es diu.
VELLA 3 Mira que no deixar fer quadres ni figures...

VELLA 2 Però aquest Mahoma deu que no va fer mai cap miracle...
VELLA 3 Ja deia jo que...

VELLA 2 ¿ aquest Mahoma permet als seus adeptes tenir tant de dones
com vulguin...

VELLA 1 Jesús, Maria Josep!

VELLA 2 ¿ permet el divorci?

VELLA 3 Verge santa!

VELLA 2 ¿ a més propugna la guerra per dominar tots els qui no accep-
ten la seva religió. Una muna de ^{santa} croada, però sense error ho.
¿ deu que una guerra d'aquestes es santa. ¿ que van al cel els
que hi moren.

VELLA 1 ¿ ara! Al cel només si pot anar el qui mor sense pecat.
La religió de Mahoma és falsa, és falsa!

VELLA 2 Si, si.

VELLA 3 ¿ el budisme de Buda?

VELLA 1 ¿ el budisme encara és més fals.

VELLA 1 Els seus capellans van espitregats. A més és la religió
dels ricassos i la seva duració no és un prodigi diví. No obli-
deu que el catolicisme va ser preparat per l'antec testament.
Com pot parlar aleshores el budisme? A més fixeu-vos que no
tenen missioners ni es preocupen de convertir el món com nosaltres.
No: la seva duració no és un prodigi diví. Posem ^{algú} que preguntem:
"Oï que els renunciem mes al món?" Contestarem: "Que els aprofiti!"
Els no poden practicar la veritable humilitat perquè no són catòlics."

VELLA 2 Exacte!

VELLA 3 Quins costums!

VELLA 1 Per tant el budisme és fals

VELLA 2 No se'pas com hi poden viure d'aquella manera!

VELLA 1 Si que tenim el coll estret aquelles gesses...

VELLA 3 I els pagans sostenen les seves víctimes

VELLA Oh! Deuen que els deus eren importants, però que experimentaven, com
els homes, passions, gelos, i ràbia

VELLA 2 Quins altres ^{brúts} aquests!

VELLA 3 Ningú no sap qui va fundar aquestes religions que admeten
molts deus alhora.

VELLA Molts deus?

VELLA 1 Si.

VELLA 2 Ara oi que no volia saber-ne d'altre!

VELLA 3 Deuen que són religions fundades pels mateixos homes.
VELLA 1 I les dones no?

VELLA 3 Bah! són falses. I les estàtues són immorals, i ^{privats} i
VELLA 2 Jesús!

4

7

V3 I ens hem de veure quan passen per davant d'una església.
 moment Àngel ho diu. Sempre ho posa de manifest.

2 Jo ho faig sempre.

1 Jo

VLLA 2 Jo en sortir de casa i emprendre un realge em sento sempre i dic
 en veu baixa " Jesús Maria " ^{El meu confessor} ~~Mosén Fortia~~ ho recomana.
 Es que deu és immens. Premia als bons i castiga als dolents.

VLLA 1 Si, si.

VLLA 2 Mosén Fortia va dir que si es ^{faia} ~~deia~~ una vegada al dia: "Verge
 Maria, Mare de Déu... a Jesús per mi pregueu" ^{concedeixen} ~~se t concedeixen~~ cinquanta
 dies d'indulgència. I si ara vosaltres ^{ho} ~~ta~~ recu, jo tinc vint-i-un dies per haver-~~ho~~ ^{del.}

3 ~~Deus~~ ^{No} ja ~~ja~~ ^{guaranyo} ~~me he guaranyat~~ ^{dieu} ~~brecent~~ ^{només} dient cada vegada que
 sento una ^{vege} ~~blasfèmia~~ ^{blasfèmia}: "Tot per vos, sagrat cor de Jesús".

1 (Aleix Gullis) Sicut erat in principio et nunc et semper et in secula ^{seculorum.} ~~seculorum~~ ^{ordini}

Amen

2 Que dius?

1 Res, un senzill testimoniatge de la meua gratitud al cel.

2 (Ment Valls) Perdona'm, senyor.

21 Quin jutge hi pot haver de més reasonable.

3 Per això el catolicisme és diví.

1 Si, si, si.

3 ^{ens} ~~Deu~~ ^{auxiliu} als catòlics, i ja que deu ^{ens} ajuda perquè som catòlics
 això ens fa creure el caràcter diví que el catolicisme s'atribueix ^{Per} ~~Per~~
 tant el catolicisme és diví.

1 Exacte!

3 Sexi, ho explica el meu confessor.

2 En ^{canvi} ~~canvi~~ els protestants aquests, només fan que males obres. I no

creuen en els sants.

1 Els pobres!

2 Ni admeten l'autoritat del papa

3 Ells s'ho perden. Mxi' no tenen tants mitjans de santificació com nosaltres

1 Com hi ha més! Mera que no admetre l'autoritat del papa, successor de sant Pere!

2 I dius mossèn Torric que cadascun dels protestants interpreta la Bíblia com vol

1 Res, un veritable infern...

2 Ni ^{son} catòlics ni apostòlics.

3 Fuy, dona, fuy! No em sembla coherent de parlar-ne. Tiremshi una penina concorda.

2 Si estigues convidada, ara, aplaudiries.

3 No pesen llugersament els anys

1 Ai si, Marieta!

2 Anem a deixar nos dins les nostres cases?

TOTES Anem, anem!

3 Les fades diu que viuen en castells meravellosos. I ^{es diu} ~~diuen~~ que si faltes a la promesa d'alguna fada, desapareixes i no tornes més.

I després has de sofrir proves llargues i difícils. I et creix greix per tot arreu

1 Si'?

3 Les fades diu que s'enfaden si ets víctima de les aparenances; no creus ^{en} ~~en~~ ells. Els seus mals són il·lusions.

2 Jo m'he verga llegir un ^{conte} ~~compte~~ que acabava que l'amant i l'amada restaven units per sempre.

1 Si?

3 Les dones ^{de carn} ~~clerics~~ no poden arrilar fins a aquestes estàtues
la reina de les fades enenya els seus

Allegados, les fades ~~enginen~~ ^{enginen} ~~els seus~~ ^{els seus} exèrcits victoriosos a prop d'una
foguera màgica

1 Oh!

3 I a ^{semyal} ~~un~~ ^{reina, les} ~~unes~~ ^{les} fades ^{als arbres cintes;} ~~lleguen~~ ^{garlandes}
les fades lluiten d'una manera suau. I tenen una miralla ^{colpats} plena de
flors... I vivien en torralles de cristall, i... (Han anat sortint per la
dreta. Els camàlics s'acaben d'importar les últimes peces de l'armari.
~~desmuntat~~. Els ^{operaris} ~~fusters~~ han sortit en acabar la tassa. Es descorre la cortina guisa
Fons blanc. Tocant al fons: dues escales de mà Hargues, unides a la part alta
~~a cada banda de l'escenari, una mola de mà Hargues unides a~~
~~la part alta~~ per un ^{per} ~~taulell~~ ^{travesser a tall} ~~a manera~~ de bastids. ^{Dalt} ~~Al~~ ^{del} ~~taulell~~ ^{dos}
pots de pintors. ^{A primer terme,} ~~A baix a primer terme~~ dos pintors enraonant, Van amb
la roba de la reina).

PINTOR 1 Què carai han d'issir unes ales els somnis! Res d'onades
perlejants, noi. Aquí no es tracta d'ornar cap coi de flors, ni de
cap llitera de molts.

PINTOR 2 "Una amorosa mare la transporta
en plàcid van mentre està dormint."

PINTOR 1 Florides, florides... Res no sobresurt.

PINTOR 2 No hi ha, Ricard, cap estil més digne que la pintura a l'oli.

PINTOR 1 No és temps ara, de néixer violents. El saler no és un objecte
per a jugar-hi als daus. Ca!

PINTOR 2 Be, be...

PINTOR 1 Et dic que al Tibet hi ha minerals.

PINTOR 2 I jo et dic que una corretja sense fi no ha de ~~fer~~ ^{per} cap
arruga, ni ha de rellicar mentre està funcionant.

PINTOR 1 Pse! Hi ha cavallers i hi ha cavalls.

PINTOR 2. D'altra banda, la caixa contenia tots els accessoris indispensables a un pintor. Un marc per a ^{aguantar} ~~retenir~~ la tela, la paleta, els punxells i els pastells o qualsevol altra mena de material que vulguis portar hi.

PINTOR 1 I després?

PINTOR 2 Mira: en un extrem, la tapa ~~de la caixa~~ i la part de darrere ~~de la caixa~~ estaven oberts. La coberta tenia uns talls per a subjectar la tela, entens? I la paleta anava sostinguda per uns altres talls que hi havia en el cos de la caixa. D'aquesta manera totes dues coses ~~anaven~~ ^{estaven} col·locades per separat sense perill que s'embrutés la tela quan t'omportes a la caixa d'un lloc a l'altre.

PINTOR 1 De reialmes en províncies.

PINTOR 2 El procediment em va agradar de seguida.

PINTOR 1 A mi ^{donà'm} ~~dà'm~~ un bon cinturó.

PINTOR 2 A mi, sota la paleta hi havia diferents compartiments per a ^{diversos} ~~diferents~~ materials. ~~que es podien tapar amb un drap~~
P 1 ~~però~~ I no s'embrutaven amb la paleta?

P 2 Es tapaven amb un drap i així no tocaven a la paleta. Per mitjà d'un ganxo ^{posat damunt} ~~la caixa quedava tancada~~ ^{la caixa es tancava} perfectament la tapa amb el cos de la caixa.

P 1 Ius, Felip, m'has anant principal per la pintura.

P 2 (Mueyale les orales). No m'agrada pintar ^{parets} així.

P 1 Ous que tenent pretensions s'hi guanya?

21

P 2

P 1

p 2

p 1

62

101

b 2

41

p 2

p/

22

~~of~~

12

2

2

p 2

10

Р

17

P2 (L'altra). I ja molts dies que s'ha posat a la venda?

P1 Eh? No. I n'hi ha de tots colors.

P2 Si'?

P1 Si'. Es fabrica de vint colors principals que poden combinar-se en diferents matisos.

P2 Així sí que és segur.

P1 Si'. I s'aplica amb tota senzillesa amb un pincel ordinari;

P2 De cua de cavall?

P1 Si'.

P2 Amb un llampes deu estar en línia perfecta.

P1 Què?

P2 Que no he dubt destralt. (Puja ^{per l'altra escala} ~~al sostre de les escales~~)

P1 Aquest vernís, me'n, es inalterable.

P2 (Tot pujant). Si'?

P1 Amb un quilo es pot cobrir una distància de cinc metres quadrats de superfície, donant-li dues capes amb un pincel ordinari.

I per aplicar-lo sobre metalls i fustes, primer s'han d'allisar els objectes amb paper ^{de vidre} ~~de comerç~~ o vidre.

P2 (Es situa al mig del tauló). ~~(Contenir a pujar el tauló)~~

P1 I aquest vernís, a més, s'aneca rapidament: sí, sí.

P2 Si'?

P (Puja ^{per l'altra escala} ~~per l'altra escala~~). Però... però... (Arriba a dalt el tauló). Encauoi.

Pero el seu endurament és molt lent, molt lent (El Pintor i Primer remena amb ^{la broixa dels} ~~el pincel~~ en pots de pintures); per tant no convé gaire d'exposar-lo a ventar-lo abans de deu o quinze dies d'haver-lo aplicat.

- P2 (Tot remenant el pot de pintures) So ^{hi} la pare la cara
(Agafa la seva brotxa).
- P1 El preu ha d'estar en harmonia amb l'anunci. Aquesta
brotxa es de pell de jabali.
- P2 No hi calen els pebs?
- P1 Igual
Aquest pot servir per l'altre que pel vermís.
- P2 Segur.
- P1 Les de pell de gos són les més petites. (També (Es pot o remenar l'altre
sea pot)).
- P2 ~~Si~~
(Para). Quan les barres emantades no acompanyen les joguines?
- P1 Si.
- P2 ~~Si~~ (Dins eines pinzellades ^{horizontal} d'un color ^{roig} de sang de bou ^{sobre el}
fons blanc mentre baixa el teló i el Pintor primer contenen
remenant el seu pot i amb la brotxa).

ACTE SEGON

Fons ^{rouge de sang} ~~vermell~~. En escena la Dona i L'Home. Ella està
directa al mig de l'escenari i parla tot ^{maquillant-se} ~~pendant-se els llavis~~ i mirant-se
en un mirall de mà.

D I el va enganyar amb set-cents ocells.

H Què va passar mis, Jussània?

D Quasi bé em sap greu d'explicar-ho. Vena. (Ell se li apropa mis).

Mira; Molts ocells van ésser tombats per al seu pare, i ella, la Nidua,
va donar les plomes a en Roland. La saps com era de traïstor.
De seguida es va forjar una mena de vestidura alada

H Sí?

D Sí; però ella li va donar ~~les~~ instruccions falses perquè no ambés
a volar de debò.

H Quin caràcter bàrbar!

D Quan ell va voler provar la pris de les ales, va caure i es va rompre
^{la creixença}
~~els braços a les cames.~~

H Pobre Roland!

D Sí.

H Escolta, Jussània...

D No em preguntes res, sino me'n aniré.

H Oh, no!

D (Pausa). La ~~primera~~ muller d'en Roland va morir entre les flames
d'un incendi.

H Un incendi?

2
Si; se suposa que va ésser provocat per algú obrint les ordres de la Nidia.

Son encertats aquests termes?

Si; la Nidia volia recobrar unes cartes que ~~hi~~ havia escrit temps enrera. ^{a en Roland}
Les volia recobrar de seguida; ja ho havia intentat varies vegades sense aconseguir-ho. Va fer anallar i regisar tota la casa i va donar ordres de calar-hi foc.

Fatals passions inspira!

Si; no fan falta ni portes ni panyes.

En efecte.

En Roland se n'havia anat al bosc i es va desesperar molt per la ^{mort} pèrdua de la seva muller. Molt! La casa que tenien no era pas l'huny d'agüé ^{o vèsc}.

Et creus que arribarà a poder volar de debò?

La t'he dit que ara és difícil que pugui fugir.

A la Nidia no la preténia algú altre?

Si; però ella no volia ni beure a la seva salut.

A qui et refereixes?

A en Nolasco; tan vi que té!

I aleshores, què?

Es desespera de nou.

Novèquiem damunt soques buides.

On som! (Es sonaquella).

So la bota ben plantada, a la Nidia.

No parlem ara de com es el teu cap.

Potser algun dia

Potser algun dia, li demanaré la mà. So no pretenc volar per l'espai

Potser si esquet vidua

A tu ~~si~~ el teu pare et torça.

M'accontento amb un tros de corda per brida.

(Suspira) Sempre la vida és ^{un} ~~un~~ vell conjunt d'esdeveniments.

Efectivament, veig que m'estàs anabentada.

Tu creus, lluis, que quan ens trobem en perill - un incendi, per exemple - el primer que fem és precipitar-nos instintivament cap a la cosa que t'hi mis valor per a nosaltres? En el cas de la Nidia no ^{es devia especular} ~~es devia especular~~ ^{ho havia suposat} ~~ho havia suposat~~ la cosa tal com ella ~~ho havia suposat~~ ^{ho havia suposat} ~~ho havia suposat~~ ^{crec que s'hauria} ~~crec que s'hauria~~ ^{devia haver-se} ~~devia haver-se~~ em penso.

A vegades es despassen els sentiments, l'esperit.

Tu ets molt complicat, lluis.

Vet aquí la meua desventura.

Si.

Però, vaja, per ombres que veies al passat d'una persona, no per això em negarís a contraure ^{el} matrimoni.

Es que la Nidia ^{unix a} té un cor de pedra & una cara deliciosa.

Però t'hi molla voluntat.

De segur. De qui rius?

De la manera que tractem l'argument al voltant d'aquest punt.

Si tinguéssis una ^{filla quin nom} ~~nena~~ com li poranis?

(Riu) - Blanca com la neu.

(Riu).

✓ Si fos un nen, ^{em} ~~m'~~ ^{Mauria} ~~Mauria~~ agradaria de travessar una poma sobre el seu cap.

No sé: el teu caràcter no ho confirma absolutament. Abans, ^{deies} ~~deies~~ ^{t'hauria} ~~t'hauria~~ que t'agradaria de fer un collaret amb les meves dents.

Es que a vegades s'enraona utilitzant llegendes.

(Riu).

3
Quius anell que portes...

H Et vau trobar amagat entremig de set-cunts d'altres.
(Canta)
(Riu). Blanca-com-la-neu...

4 No has amagat mai res a la muntanya?

(S'entén). No, no.

4 Qui?

Si, set-cunts l'anell, el fanis adobar?

4 Si les flames m'omplissin...

Potser amb aquest mitjà volaries

4 Em veig incapaz de fugir.

0 És un peccet poc tractat, Lluis.

4 Tu et banyes cada dia tot l'any, oi?

0 Si; ^{encara} a pesar que l'aigua del llac em sembla malaltosa comparada
amb la del mar lliure.

4 I tu...

0 No em preguntis més, sens me'n aniré.

(Per l'esquerra. Va blau).

GRUM (Entra). Bona nit.

0 Qui ve a intercalar ara aquest ^{amb} per la seva hora? Els amors de Viquiter?

H Va verd des del cap a la cintura.

0 Potser et ve a recordar el detall dels set-cunts anells.

H Si?...

0 És el gat del ^{vaixell} ~~total~~

GRUM Em deixen entrar?

0 Hala, mixeltes.

H Parla.

GRUM (A l'Home). M'han dit que s'agafen dues ampolles que
tinguin la mateixa allura. i que es tallen els taps per la part
de sobre. com cal. Després es posen una sobre l'altra i es posa
sobre cada tap un ganivet

D (A l'Home) Digueu: qui explica aquest?

H La manera de fer ballar una copa sobre dos ganivets

D Està bé, no?

H Estic bé. (Al Grum). I les copes no es faran mal bé?

GRUM M'ha dit que no enyor.

H Bé.

GRUM I també m'ha dit que hi dequis qui: afinant les puntes d'una
canya, o un bastó, com si fes punta al Napis, i posant-les també sobre
dues copes, si dona un cop violent al mig del bastó, es ^{partirà} ~~brindarà~~ pel mig
sense que les copes es tinguin.

D (A l'Home). Vols que et retiri algun homenatge?

GRUM Deu que s'ha de donar un cop rec.

H Si; són coses que generalment la primera vegada que es fan quasi
^{no} mai surten bé. Tot és qüestió de traca.

^{Sense aconseguir}
^{d'entendre res.}
D Perdoneu-me tots plegats.

H Calla, ^{Jussània} ~~Corina~~; jo sé el que tinc en cartera.

GRUM (Entornant-se'n) ^{per l'impens} Està bé?

H Millor que bé.

D Bona cosa, per deus, que apringuis a buidar una ampolla sense
treure-li el tap

H El meu interès, Jussània, és de donar tota la varietat possible a les
materies contingudes aquí (Arreujats el front).

6

D (Pausa) ¿do ganveto es mantenim en perfecte equilibri?

H Sí: i també se la manera de destapar sense tirabuxos ^{de cap mena} una ampolla de xampany o de qualsevol altra beguda.

D (Somrient) ¿qui guarda les joies que t'aguanten les mans?

H Pensa que es ja molt poc cas del que no t'eres (Es preu la mà a la butxaca).

D ¿no saps per ells amb felix de domino?

H (Treu una carta que desplega) Vet aquí una bona motiu. ^{Diria així:} (Llegeix).

"Els talions estan situats al carrer. Estic amoninada pel traï de tot el dia i fatigada per aquelles visites de sempre. És un bar on, en haver refressat, tot hom gira cua. Perdona'm, Uris, que no pessi ni estudiar les paraules. El triomf és pròxim". ^(Plega la carta) No interpretes les frases en sentit contrari.

D No, no.

H Tenyides ovelles...

D La està tot dat, benit.

H La ho has sentit ^(Es desga la carta) ~~(Plega la carta i se la desga)~~. A vegades, Sursània, l'ombra és una caricatura del cos.

D Després d'una taca blanca, una carta.

H Sí.

D So callo i obro per mi mateixa.

H I a mi, ja ho saps, mai no se'm podrà tenir més de dos minuts rumiant.

D ¿bé, què?

H Endavant sempre. Em creus o mi capaç de fallar a mi mateixa?

D No et creyets una columna.

H Efé! les flors que em costen...

D No creus que hi ha ^{una} alegria negra?

2

H & S.

D Doncs d'aquesta és la mura.

H (Riu.) Està molt bé.

D Jo ho crec realment. (Mira cap a la dreta).

H Per què mires cap al mar?

D Mira: mansa i docil sembla l'aiguja. Que hi fan aquells a la barana
agitant el mocador? Allí hi ha altra vegada el capità. Et creus. Lluis,
que tindrem una bona travessia?

H Sí; la necessària distància.

D (Sempre mirant) La veurem anat el capità.

H Em sembla que ^{perço} ~~m'imagino~~ a coberta a desfrutar de la lluna. Vols alguna
cosa abans de sopar?

D El mar és una mina de país negre. El mar és un amic més d'un
altre tipus. Si no fa soroll em indigna.

H Doncs ^{aquest} ~~et~~ m'agrada aquest salat...

D És terrible la sensació que tinc de perdre'm en el mar.

H No em comprometo a res. Bé; me'n vau que he d'estar lluit per l'hora de
sopar. Em deixes marxar, Jussània?

D És clar que sí; no he de portar pas la vida penjada darrera teu. Si tu ets
un espectre no ho soc jo; si jo sóc un espectre no ho ets tu.

H (Se'n va i en sortir s'alena i es gira).

D Qui et fa tornar?

H La coberta està deserta.

D De què riu?

H Rio; m'imagino volant sobre unes onades aèries (Tornant, i surt).

D (Es repassa ^{repinta els llavis} ~~el magrellatge~~; de sobte abaixa el mirall i resta amb els
ulls fixos, pensant. Pausa. Fosc. Pausa. ^{La llum, que s'encén de cop, jolt, mostra} ~~En obrir-se els llavis hi ha un~~

un fons blanc. Al mig, sobre una taula amb ~~el~~ cobertor. Harg fons a Terra,
el cap de Roland, que obre els ulls i enrasna).

ROLAND. . . O sigui la distància numèrica de les set, perquè passant el dit
índex de la ma esquerra per la mena de porta o pont que s'ha
format amb les fitxes i apretant-lo sobre el cantell s'arregui bruscament
en la direcció i vagi a tocar el cantell de la primera fitxa col·locada en
posició horitzontal. . .

NÍDIA (Ha entrat ^{per la dreta}). ~~Estem a quinze graus d'ombra.~~ Estem a quinze graus a l'ombra.

ROLAND. Avui mateix?

NÍDIA (~~Ha entrat~~). Roland.

R Donava força a elements. No m'he servit de cap llibre. Oh, si
jo pogués. . .

NÍDIA T'he tornaries a llençar mudant?

R Sí, Nidia.

N Oh sí!

R Si pogués ferar els braços per unes formidables ales. . .

N Roland.

R Què?

N Podries arreglar-me aquest anell. (L'hi mostra).

R (La mira i de sobte es ^{desespera}). ~~La mira i de sobte es tapa la cara amb les mans~~ Ah! Tots els testimonis
em tornen! Amb què, amb què he de disposar la prova? Si! No podria
expressar-ho ni en versos!

N El que importa són les obres. Accedeixes a la meua demanda?

R Ella, la meua mueller. ^{Ah!} El records s'uncixen i desapareixen a l'horitzó.

N La cites sovint.

R Calla, golaspe!

N Unes coses van endavant i unes altres es marceixen.

R (Furiós)
~~(Branda un martell i vol agredir Baldo)~~ Les ruïnes. les ruïnes estan

9
pòp de tu: Les portes als teus braços: Si jo...

B (Fugent) Qui trames? Quins draps apuntats sense pales?
Qui tramen les terres mans.

Q. Nidia

N Perquè em mires amb aquests ulls?

R La raps de què es tracta.

N Vaja.

R Un dia em desdici de rebolar-me per terra. Sents aquestes paraules?
Em ocurar en plena feina i tot s'haurà acabat. Hi ha coses que tu no ~~compre~~ ^{comprends}.
En quin gran mal m'has precipitat. Quin consell has rebut per fer-me
aquestes tractes? So traure a l'hum aquesta negra punta. Acostumat a per-
sar el pitjor. So que ho raig perdre tot en un sol dia, que puc guanyar?
I per mi de qui?

N Les roques són de color blanc.

R (vibrant)
(Exclamant la movament). Que aviat sembles haver vist tot el que es pot...
I quin dolor em portes! Tombant-me, trepulant-me. ~~(Ara el cap)~~
~~(Cridant)~~
~~marall~~ Ja et trobaré!; ja et trobaré. ^{Hadre} ~~matrada~~! Ara tot em la porta.

N Tu viu.

R I quina vida, si ella ha mort?

N Ara que és morta t'aima l'estimes?

R Qui ho sap si es vola terra?

N Au, au, calima els morts!

R Per ella he de seguir la meua feina. Quan va casar-se amb mi va demanar-me que sempre la plena lluna brillés a les nostres finestres.

N No incerto el terme

R Tanta ^{tanta} certesa que jo l'estimava, ^{que semblava farne als nostres ulls} ~~no volia veure la mort~~. A vegades, al llum
Ni un alé de vent, ni una fulla tremolava. ~~L~~

enterrant-se sempre, oïeu les ales que ~~flampegueyen~~ ^{flampegueyen}. Vnes formidables
ales metal·liques; hi feu els braços i anovint-los s'embarguexon les
~~flames~~ ^{flames} del foc. Les flames omplen la casa. El rostre s'enfonsa
i les parets es desplomen sobre teu. He de tornar a treballar. No vull
quedar-me en la desgràcia: me'n amro. Es una revolta. Altres camps hi ha.

NÍDIA Et privaràs de tot?

ROLAND Els rodalges, les palanques i les polítics que ocuparan el ^{només} ~~se~~ ^{seran} ~~mi~~
~~que~~ d'imitació de la maquinària. Els bastidors les plegaran per deixar-me pas a mi,
que citari amagat mentre s'examina el cos de l'autòmat. Juan es doncs corda a la
màquina no serà més que per ofegar el soroll que jo pugui fer en ~~fiar-me~~ ^{fiar-me}.

NÍDIA Roland.

IV. Et privaràs de tot?

Entrar-hi

ROLAND Què?

NÍDIA La teua muller és viva,

ROLAND La noia no és gaire clara...

NÍDIA Va retrobar les seves ales, abans d'esser ^{amonseguida pel foc} ~~assolida per les flames~~, i va
volar per ajuntar-se a les seves germanes.

ROLAND Dins el que dius? La meua Aurèlia és viva? He de treballar!
He de treballar! Em cal fer el que ningú encara no ha fet.

(amb admiració).

NÍDIA És un deu.

ROLAND No: ^{sóc} ~~sóc~~ un home que espera de la vida tot el que resta.

NÍDIA Cada paraula és significativa

ROLAND Si és tragiè, tot ho enyego.

NÍDIA No vull veure altra cosa

ROLAND De quines novions parteixes?

NÍDIA Roland: ^{eliminar-te pels teus sofriments és el que faig.} ~~Estimo pels teus sofriments~~

ROLAND Hi ha lògica en aqueste Hei?

NÍDIA No ho sé: com podri expiar la meua culpa?

Stamere

ROLAND És una clorabòia que vena corra

NÍDIA És així?

ROLAND Nidia: les ^{persones} ~~dones~~ que estimen són les més fàcils de perdonar.

© Et les rodages la palanques, les politges no rean, mes pò d'arrindars de la mójia
que nuparà d'icent

11
Q1014 El xoc ha estat tan furios...
R01907 Vés...
Q1014 Em perdonaràs?
R01907 Vés
Nolasc. que t'antes regades t'ha demanat per casar-se. Encara no ho has compris?
~~NX El...~~
N1012 El oull dones.

Q Tira el cascavell al mar per la finestra d'una casa de cristall.
N Em sembla que els cavalls nens són per trepitjar carbó.
Q Tens algun missatge d'illa?
N Per tot arreu parets.
Q La necessitat li va tornar les seves ales. Ara, a mi em cal fer això que encara ningú ha fet. He de volar al seu encontre.
N Et's un deu, ets un deu!
Q No pregunto a quina distància.
N Mira que el dia tot just apunta.
Q No hi ha cavall enemic.
N Sí; m'estranya de no sentir respirar en Nolasc.
Q L'antic amor se't desperta
N Es fa dintre meu una gran calma. (Besa amb tendresa el front d'en Roland, i surt per l'esquerra).
Q (Pausa). El vent és Huger i bo. (Bota la taula i treu el cap del porat on tenia passat el coll). Entre el mal i el bé, Hiere.
Altra vegada amb el meu pes. Tot sembla favorable a mis anafes.
Al bon remar se m'hi van els remos. (Se'n va decidit per la dreta).

TELÓ

5/25/7

TERCER ACTE

Fons roy de sang
Cortesa vermella. Taula i cadircs. El Marit assegut a
prop de la taula, immòbil. Sobre la taula un diari. Pausa llarga.
Arriba la Muller.

MULLER - Encara relàs així? Quines passes de fantasia!
En creia que només t'hauria tocat a sobre d'un reduït tauler.
I no; veig que ha estat un torrent desbordant. No sabia que
als fanats ja no els assisteix cap lluna? Tan fets t'ha fet la
nolúcia?

MARIT Pero...

MULLER Va ve que demostres tenir sentit.

MARIT Demano-ho tu.

MULLER Va en són conegudes totes aquestes siluetes.

MARIT I a quina conclusió arribes?

MULLER Va en són conegudes.

MARIT És que és aquesta, i una altra i una altra

MULLER Si s'hi podria escriure un llibre...

MARIT Ens empenyem i nosaltres no empenyem.

MULLER Sí, és alguna cosa així. A mi, amor, també m'intristeix de
llegir aquestes coses...

MARIT Ens enganyem si esperem engenyoses solucions. Un penós viatge havia
empres, pobre dona. Oh patèdies ombres de verdor. ^{MULLER} Elliger això ja et
dix que no és l'única manera de descobrir que no hi ha amor. Després
de vint anys encara queda tallat per la brúixa fúrida?

MARIT I tantos n'hi deu haver... Digueu: que els organismes benefices que podolen perquè els pobres no patixin gana que fan?

MULLER Hi ha aquí molts més, tant dels homes i les dones?

MARIT És que pobres ^{les} aquesta mans pobres com aquesta no tenen dret a la pietat ~~encara que el seu fet calgui per~~ de les persones que deuen que creuen en el meu mltà? T'asseguro que no m'envolen de gaire.

MULLER Vei aquí uns que com més hipòcrites vaten ser més temps viuen.

MARIT I bono conecceu que l'inguni...

MULLER Les fogueres no s'extingixen.

MARIT Aquesta dona ^{ha caigut} ~~ha caigut~~, i per què?

MULLER Per una mana abnegada.

MARIT Les persones ^{de bé} ~~com cal~~ vet aquí el que ambicionen: venjar-se, venjar-se, venjar (Smenyale el diari) I aquesta és la recompensa dels altres, els honests.

MULLER L'un entra a casa i l'altra se'n va.

MARIT (Llegeix el diari)... "Ha tingut vuit fills dels quals tres han mort a la guerra. Ha manifestat que aquest viatge i havia fet altres regades." En ~~dirigit~~ a Madrid per a veure un fill que tenia pres, ha caigut a la carretera la Bernarda Bernat Manal ^{de tant mlt} que ~~per aquest penós~~ viatge a peu."

MULLER Anava cap al seu tresor.

MARIT Vei aquí la notícia. Em fa verganya als meus aïys.

MULLER I no ha pogut donar l'or al jove.

MARIT Aquests són els paratges

MULLER Ah, vella! Això fan els diners.

MARIT Per què?

MULLER Què vols dir?

MARIT Tu estares present quan ho he llegit, oi?

MULLER No et morreguis els llavis.

MARIT Per què devia estar el seu fill privat de l'heretat?

MULLER Ella des d'un poblet perdut d'~~Sant Llorenç~~^{Castell} va anar a peu a visitar-lo.

MARIT Centenars de quilòmetres!

MULLER I devia dormir ^{a la cunetes} per la vorera de les carreteres.

MARIT No cal que em remuntem més amunt: tenia cent anys.

MULLER Quina mossa més bonica!

MARIT Això et demostra com està tot.

MULLER Aparença, examinant-ho bé, l'impressió d'un fet precís.

MARIT El seu fill era altí.

MULLER Aquesta renyora mereixia més que una ^{freda} notícia al diari.

MARIT Sí, amor!

MULLER És una vergonya!

MARIT Sí.

MULLER És inevitable d'afirmar que les institucions no servien per res.

MARIT I què devia dir els que la veien passar des dels cotxes?

MULLER No anirém ara a explicar noves normes.

MARIT Oh, com temo que em hipocresia hem anat massa lluny! Per aquest càrrer ja no resta cap bella esperança. Ja veus com això ha parat en un país, en un país ^{catòlic} catòlic ple d'organismes benèfics, ^{com ho dits,} que produeixen perquè els pobres no sofrixin.

MULLER Dins ^{una} gran tradició ^{religiosa} catòlica fixada i corregida.

MARIT Quinc pens que tinc meua!

MULLER La notícia provoca ofensa.

MARIT Tant? I jo...

MULLER Un cop que els altars marcen.

5

MARIT I jo encara veig una realitat més tràgica que to-

MULLER A l'últim aquí.

MARIT Resulta, ^{en passar que} és trágica aquesta notícia ~~a parlar del moment que nosaltres, uns~~
contemporanis, ^{hi podem veure} la llegem, i així...

MULLER Engruna, engruna l'esperança

MARIT... Una relació ^{amb això una} ~~seca~~ ^{una empresa} entre ella i nosaltres.
^{per aconseguir}

MULLER Tot, tot va girant en cercle.

MARIT Ella així, gira d'un tret, des del pens de la seva viduïcia, contra el
Jo de la nova llibertat.

MULLER Es deu venir un segon

MARIT Qui cal jutjar? Quin partit prendre?

MULLER I quines misèries hem de gemegar!

MARIT Quina gran realitat trágica ~~que~~ ^{després} ens tira en cara!

MULLER I, devia morir ^{al cap de gaire?} de sobte?

MARIT Quina gran realitat!

MULLER Des dels palaus això no ho veuen

MARIT Oi, ^{Laura,} ~~Bona,~~ que tu també tens consciència de les contradiccions?

MULLER Si, amor meu.

MARIT Si; hem d'ensenyar nosaltres que hem de rebutjar-les.

MULLER Un sol no té autoritat, per arreglar-ho tot

MARIT És doncs a entendre que pot haver-hi una reacció.

MULLER No es pot dir el que es vol.

MARIT Jo, res.

MULLER No impedeixis que avanci més.

MARIT ^(ASSENTANT) M'ho indiques.

MULLER No em domines de voler tapar i adornar les portes i les finestres amb cortines. De seda, de llana o de qualsevol gènere. Una cortina és tot allò que tapa o amaga alguna cosa. I per què no posar conjunts o jocs de cortines? Amb una petita barra. I per què no? Que no tinguin massa, sap?

MARIT Hi ha tant les portes tancades...

MULLER Les anelles podrien ésser de metall o de fusta o de marfil...

Hi ha poques coses tan fàcils com això de posar cortines. No és d'avui ni d'ahir, sinó de sempre.

MARIT També és de sempre la maldat confabulada. Amb un pes que fa enorme.

MULLER Però varia el mobiliari de les cases...

MARIT Les cortines són ventajoses però no indispensables... I si es preu també es poden improvisar estenent un cordell al davant de la porta o la finestra i posant-hi a sobre un drap gran, cortina o llençol, vanora o tapís. Per ^{tirar} ~~cobrir~~ la cortina n'hi ha prou sent còrrer el drap penjat.

MULLER Estic contenta que ho crequis així.

MARIT Dignes en què penses.

MULLER Que el sol i la pluja són inclements.

MARIT I que aquella dona va haver d'anar a peu i documentant ^{a la cuneta} ~~per la vers~~ de la canetera per ~~x~~ consolar el seu fill pres...

MULLER Quina societat!

MARIT Si; la distribució de les joies ^{resta} ~~queda~~ declarada per les parantes. La joia A, la joia B, la joia C...

MAKIT Tot no calcularies.

MARIT $\sqrt{6}$ l'honneur de recordar la realitat

MULLER Obriera d'una revolada de cotines i traientories.

MS. 218 Seria, donec, a prop.

MULE 51.

MAR 17 Em costa d'isbrinar-ho.

MULLER

Vos efectes.

7

MARIT

La fulla del ganivet va subjecta al mànec de metall o fusta.

Una fulla prima de ferro, d'un sol tall. El ganivet es compon
d'una fulla i d'un mànec

MULLER

Aquestes veritats també a tu interessen?

MARIT

Ja t'he dit que no has d'enganyar te leve esperances

MULLER

Fang el contrari?

MARIT

El ganivet és una arma d'assalt. És una varietat de l'espasa

MULLER

T'agraden les armes?

MARIT

De cap manera quan el curs dels fets es demostra per elles.
Així ho coneixes.

MULLER

El meu cos t'inspira.

MARIT

Com a soldat t'ans la boca.

MULLER

T'agraden els punys d'espasa?

MARIT

Preferixo els ganivets pel que puc fer d'efort.

MULLER

Tu és l'ocasió

MARIT

Un ganivet de dos talls.

MULLER

Tu mai fas el que fas sense voler ho.

MARIT

Ho faig, avui meo, perquè parlo de lamentar-te

88

MULLER

M'agrada, quan dorms, ^{plorar i riure} sense voler i tenir cas. Només he posat els ulls
en tu. Els altres mi'ls espero.

MARIT

No em plan de descriure armes.

MULLER

Doncs no ho facis

MARIT

Només assenyalo els ganivets pels mànecs i el poliment del metall;
i la perfecció de les fulls.

MULLER La foscor entelheix, oi

MARIT Imagines en l'eco sense angles o una agulla sense ^{urpes?} ~~urpes?~~

MULLER No; si no és en un quadre o una estatueta.

MARIT Però no; no celebres les armes

MULLER Doncs no les descriureu més.

MARIT Però a vegades les armes són persones vivents.

MULLER Vós ho compreneu sense que ningú en ho hagi dit.

MARIT ^(cancionista i dram.) ^{en} ^{privada} Com aquestes notícies ^{derrota} de tanta tendresa.

MULLER Sí.

MARIT És tan agraït.

MULLER Sí.

MARIT És fíem inútil ^{de} venerar res.

MULLER Qui entres? Llegueu-la. Torna-la a llegir.

MARIT (Llegint). "Anodovar: ~~Sevilla~~. En dirigir-se a peu a Madrid per visitar un fill que tenia pres, va caure a la carretera Josefa Bermaleu ^{Amaleu} ^{Canelo} ^{a peu} Moquer de cent anys i tres mesos d'edat que realitzava aquest viatge des del ^{port del} ^{Sancti Maria} ^{Mo} ^{port de Moratalla}. "De l'any vuit fills dels quals tres han mort a la guerra. Va ésser traslladada a l'hospital, on va morir".

TELÓ.

Antoni M. 1958